

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

CRS
**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-865 din 07.02 2020
La nr.8 din 23 ianuarie 2020

Parlamentul Republicii Moldova

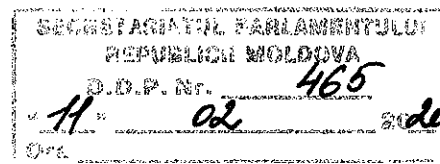
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.489/1999 din 14.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Anexă:

Raportul de expertiză anticorupție – 2 file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6306 din 07.02.2020

la proiectul de lege privind modificarea Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Textul proiectului supus expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova www.parlament.md, la compartimentul: Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative.

Prin urmare, se stabilește că autorul a publicat și asigurat accesul la proiectul citat în vederea prezentării recomandărilor de către părțile interesate.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, autorul susține că prin proiect: *„se propune modificarea Anexei nr.1 din Legea nr.489/1999 care să prevadă că angajatorii din agricultură (persoane fizice și juridice) care practică în decursul întregului an bugetar nu mai puțin de 75% din activitățile stipulate în grupele 01.-01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei să beneficieze de micșorarea tarifelor contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii".*

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopului declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele angajatorilor din agricultură care practică o activitate mixtă, nu mai puțin de 75 % din activitățile stipulate în grupele 01.-01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei de a beneficia de micșorarea tarifelor contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, în mărime de 18% din care 12% din mijloacele angajatorului și 6% de la bugetul de stat.

Astfel, se consemnează că se promovează interesele unui grup de persoane din domeniul agriculturii, însă acestea nu sunt în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

În nota informativă autorul relevă scopul, principalele prevederi ale proiectului, evidențiază elementele noi ale acestuia și prezintă argumente corespunzătoare în acest sens, în conformitate cu rigorile Legii nr.100/2017

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea prevederilor proiectului implică cheltuieli financiare din bugetul asigurărilor sociale de stat. Însă, autorul în nota informativă nu menționează despre aceasta, fapt ce se propune completarea notei informative cu date privind cheltuielile estimative la implementarea proiectului.

Totodată, menționăm că propunerea legislativă urmează să fie acceptată la nivelul Guvernului în vederea respectării prevederii constituționale statuate la art. 131 din Constituția Republicii Moldova - orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern. Avizul Guvernului în acest sens este o condiție imperativă și primordială, care are drept scop menținerea echilibrului bugetar.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul, în mod indirect, reglementează activitatea Casei Naționale de Asigurări Sociale, entitatea publică care administrează sistemul public de asigurări sociale și gestionează bugetul asigurărilor

sociale de stat.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului vin să asigure dreptul la asistență și protecție socială stipulat la art.47 din Constituția Republicii Moldova și art.25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Astfel, proiectul nu aduce atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege supus expertizei anticorupție are drept scop modificarea pct.1.6 al anexei nr. 1 din Legea nr.499/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, în vederea asigurării respectării principiului echității și micșorării contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru angajatorii din agricultură (persoane fizice și juridice) care practică în decursul întregului an bugetar nu mai puțin de 75% din activitățile stipulate în grupele 01.-01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei.

În cadrul procesului de elaborare au fost asigurate rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumentele care justifică soluțiile proiectului. Autorul, totodată, urmează să completeze nota informativă cu date relevante despre argumentarea economico-financiară a proiectului privind cheltuielile estimative la implementarea proiectului.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

07.02.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Dorina GALAMAGA, Inspector principal

